

KULTTUURIEN KIEMURAT JA KOMMERNENKIT

ANKALLISAKATEMIA

1

TEHTÄVÄPAKETTI 3/6

Opettajalle ohjeeksi:

Yhden osion tekemiseen ja tarkastamiseen voi varata ainakin yhden oppitunnin.

Toiminnalliset tehtävät on merkitty Liikkeelle!-logolla. Niiden toteuttaminen vie enemmän aikaa ja voi vaatia esimerkiksi tiedonhakuja tai suunnittelua.

Untuvikkojen (taso I) tehtävässä 1b opettaja voi ohjata oppilaita valitsemaan koristeltavaksi puuksi joulukuusen. Ne oppilaat, jotka eivät vietä joulua, voivat miettiä johonkin muuhun juhlaan sopivan puun koristeineen.

Untuvikkojen (taso I) tehtävässä 3a opettaja lukee seuraavat tehtävänkityt ääneen:

- 1 Kun tervehditään poskisuudelmalla, annetaan pieni muisku toisen kummallekin poskelle. Huulet eivät kuitenkaan koske poskeen. Poskisuudelmia vaihdetaan monessa eri maassa. Yhdessä niistä syödään patonkeja, ja maan pääkaupunki on Pariisi.
- 2 Kumarrus kämmenet yhteen liitettynä tunnetaan nimellä wai. Se tehdään kevyesti ja sulavasti. Tervehdystä käytetään maailman toisella puolella olevassa maassa. Monet suomalaiset menevät sinne rantalomalle, ja maan pääkaupunki on Bangkok.
- 3 Syvä kumarrus on tervehdys maassa, jossa syödään paljon riisiä ja wokkiruokia. Maasta löytyy myös valtava, ikivanha muuri, joka näkyy avaruuteen saakka. Kiinanruusun arvellaan olevan kotoisin tästä maasta.
- 4 Kun kätellään, kädenpuristus on jämäkkä ja vakaa. Monissa maissa kätellään tavattaessa. Tässä kyseisessä maassa lapset menevät virpomaan pääsiäisenä. Maan itsenäisyyspäivää vietetään kuudes joulukuuta.
- 5 Pään nyökkäys selkä suorana on tervehtimistapa kaukana idässä. Maa on Kiinan naapuri ja siellä syödään muun muassa sushia. Olet ehkä nähnyt kuvia siitä, miten perheet menevät piknikille keväisin komeasti kukkivien kirsikkapuiden alle. Maan pääkaupunki on Tokio.

AKU ANKKA

UNTUVIKOT

(TASO I)

Lue tarina Matami Mimmi -tarina *Joulutaikoja*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/e92ca95330f4a148bc8b25735d590423?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&

ja tee tehtävät 1–3.

1

Järjestä pieleen menneet taiat

a) Tarinassa Matami Mimmin taiat menevät mönkään. Numeroi epäonnistuneet loitsut siihen järjestykseen, jossa ne esiintyvät tarinassa.

Monta pikkukuusta yhden ison joulukuusen sijaan

Eri vempelleillä koristeltu kuusi

Kirsikkapuu

Säpäleiksi pilkottu joulupuu

b) Mitä juhlaa varten sinä haluaisit koristella puun? Minkä puun valitsisit ja millä lailla sen koristelisit? Piirrä puusta koristeineen kuva oheiseen laatikkoon.

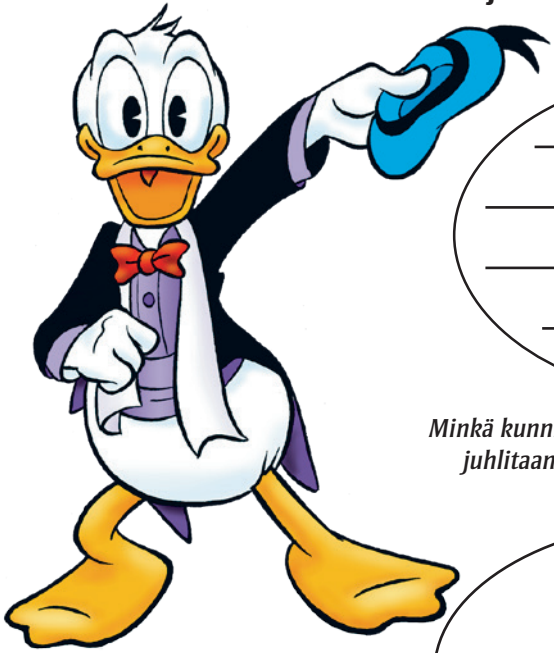
Testaa juhlatietoutesi

a) Suomessa vietetään monia erilaisia juhlia. Yhdistä viivoilla toisiinsa juhla ja kuukausi, jolloin sitä juhlitaan. Sen jälkeen yhdistä juhlaan vielä sen viettotapa.

Joulu ☐	☐ on toukokuussa. ☐	☐ Silloin herkutellaan munkeilla ja simalla.
Juhannus ☐	☐ on joulukuussa. ☐	☐ Silloin ammutaan raketteja taivaalle.
Laskiainen ☐	☐ on kesäkuussa. ☐	☐ Silloin annetaan lahjoja muille.
Vappu ☐	☐ on joulukuussa. ☐	☐ Silloin poltetaan kokko.
Uusivuosi ☐	☐ on helmikuussa. ☐	☐ Silloin lasketaan pulkalla mäkeä.

b) Millainen juhla sinun mielestäsi Suomesta puuttuu? Keksi ja kirjoita alle, millaista juhlaa sinä haluaisit kaikkien Suomessa asuvien juhliavan.

Minkä kunniaksi juhlitaan?

Mitä juhlissa syödään?

Juhlan nimi

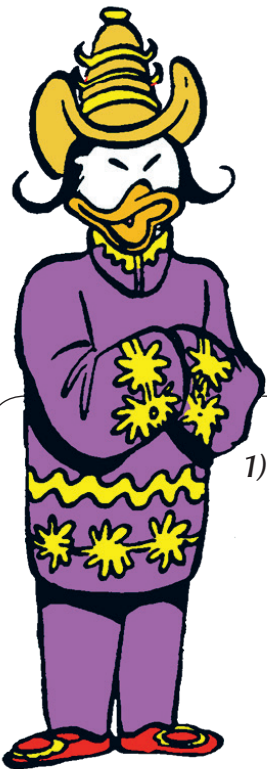
Mitä juhlissa tehdään?

Kenen kanssa juhlit?

Mitä juhlissa juodaan?

3

Tutki tervehdyksiä

a) Eri kulttuureissa on tapana tervehtiä eri tavoin. Yhdistä opettajan lukemien vihjeiden perusteella oikea maa ja tervehdys.

1) Poskisuudelma molemmille poskille	☐	☐	Suomi
2) Kämmenten liittäminen yhteen ja kumarrus eli wai	☐	☐	Kiina
3) Syvä kumarrus	☐	☐	Japani
4) Kättely	☐	☐	Ranska
5) Pään nyökkäys selkä suorana	☐	☐	Thaimaa

b) Kokeilkaa parin kanssa eri tapoja tervehtiä. Mikä niistä on mielestänne hauskin?

Keksittekö lisää uusia keinoja, miten tervehtiä?
Esittäkää keksimänne uudet tervehdykset koko luokalle.

NUORISO

(TASO II)

Lue tarina *Perinneherkku*

https://lataamo.akuanka.fi/lue/6ef61766839a470e608e62ba61c49b2a?ref=-search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävä 1.

Ratkaise ruokapulmat

a) Aku kävi tarinassa hankkimassa pötyä pöytään.
Mitä tarinassa olevat sanat tarkoittavat?
Valitse oikea vaihtoehto.

1) Virsu on

ennen ruokaa laulettu virsi.

tuohesta tehty kenkä.

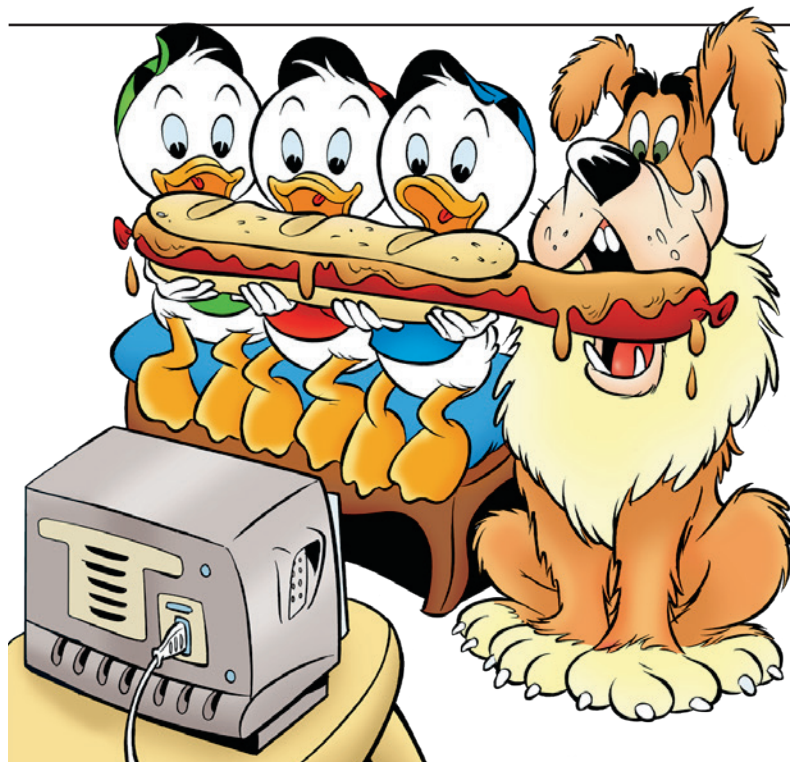
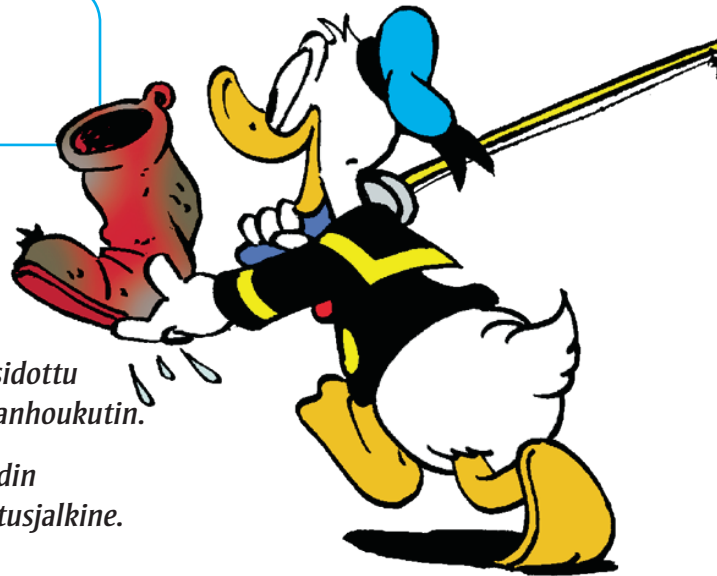
suolainen suupala.

2) Viehe on

siiman päähän sidottu
koukullinen kalanhoukutin.

uusimman muodin
mukainen kalastusjalkine.

varakkaan kalamiehen erityisvarusteltu virveli.

b) Eri maissa on eri perinneruoat.
Yhdistä maat ja niiden herkut.

lihapulla	☐	☐	Ranska
borssikeitto	☐	☐	Yhdysvallat
kalakukko	☐	☐	Ruotsi
patonki	☐	☐	Italia
pasta	☐	☐	Suomi
kalkkuna	☐	☐	Venäjä

Lue tarina *Skottilaista romantiikkaa*

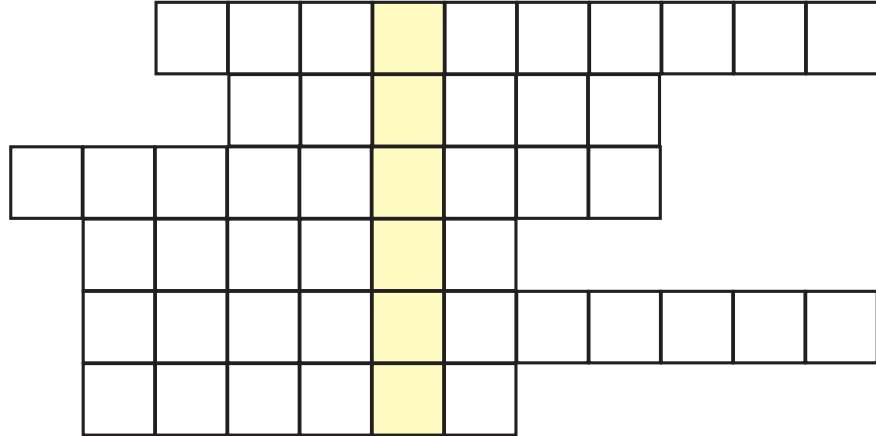
https://lataamo.akuankka.fi/lue/391fc42ce42eaadfc76492d91c91299b?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävät 2–3.

2

Testaa tietosi Skotlannista

a) Täytä ristikko vihjeiden avulla. Kaikki sanat esiintyvät tarinassa. Pystyyn tuleva sana tarkoittaa skotlantilaista sukuyhteisöä, jollaiseen Roopekin kuuluu.

Vihjeet:

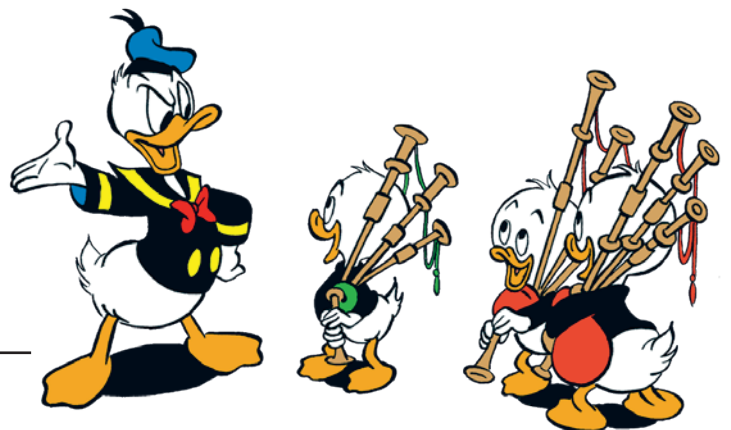
1. Skotlantilainen perinnesoitin.
2. Skotlantilainen miehen vaate.
3. Maa-alue, jossa skotit asuvat.
4. Tarinan kilpailu on tästä paikasta kotoisin.
5. Skotlantilainen urheilulaji.
6. Perinteinen skotlantilainen ruoka.

b) Syvennä Skotlanti-tietojasi.

Selvitä, minkälainen ruoka on juhlissa tarjottava *haggis*. Kirjoita sen tärkeimmät ainesosat viivalle. Kirjoita sen jälkeen vastaus kysymykseen: Luuletko, että pitäisit haggiksesta?

c) Pojat soittavat tarinassa perinteistä skotlantilaista musiikkia. Kuuntele sitä internetissä. Vastaa kysymyksiin: Pidätkö siitä? Miksi pidät tai miksi et?

3

Suunnittele suomalaiset juhlat

Nimeä ja suunnittele ohjelma suomalaiselle tapahtumalle, jossa kilvoitellaan perinneurheilulajeissa ja juhlitaan suomalaisen ruoan ja musiikin parissa.

Tänään vietämme

_____ .
(tapahtuman nimi)

Tulkaa mukaan kilpailemaan seuraavissa lajeissa!

Laji 1: _____

Laji 2: _____

Laji 3: _____

Voittaja saa palkinnoksi:

_____ .

Iltajuhlassa syödään

_____ ja _____ .

Juomaksi on tarjolla

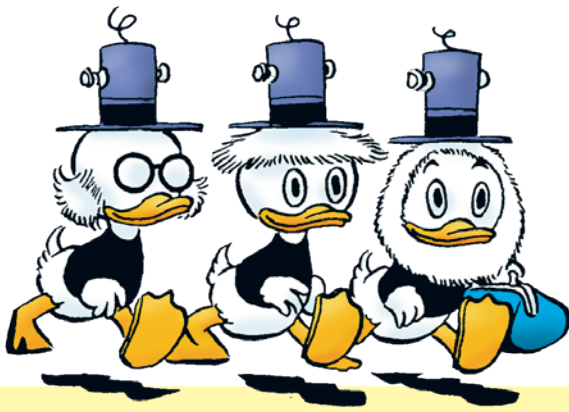
_____ .

Musiikkina ihanaa

_____ .

Piirrä myös kuva tapahtumasta.

HARMAA- HAPSET

(TASO III)

Lue tarina *Babelankka*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/9fc8da380b7d7b152b96994f6e1e2d4f?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävät 1–2.

Kiinnostu kielistä

a) Tarinassa Roope saa Pelleltä laitteen, jonka avulla voi jutustella millä kielellä tahansa. Alleiviivaa alla olevista kielistä ne, jotka laite kääntää tarinassa suomeksi.

norja

muinaissuomi

klinton

ruotsi

kreikka

italia

latina

arabia

tanska

portugali

somali

espanja

kiina

englanti

japani

brutopia

siansaksa

venäjä

b) Ympyröi kielistä ne, joita sinä osaat tai haluaisit osata.

Vertaile parin kanssa, mitä kieliä ympyröitte. Kertokaa toisillenne, miksi valitsitte juuri ne kielet. Puuttuuko listalta jokin kieli, jota osaat tai haluaisit osata? Keskustele kaverin kanssa.

c) Kielimuuri tarkoittaa sitä, että keskustelukumppanit eivät ymmärrä toisiaan, koska eivät puhu samaa kieltä. Mitä etuja on siitä, että Babelankka rikkoo kaikki kielimuurit? Mainitse kolme syytä. Katso kuvista vinkkiä.

1.

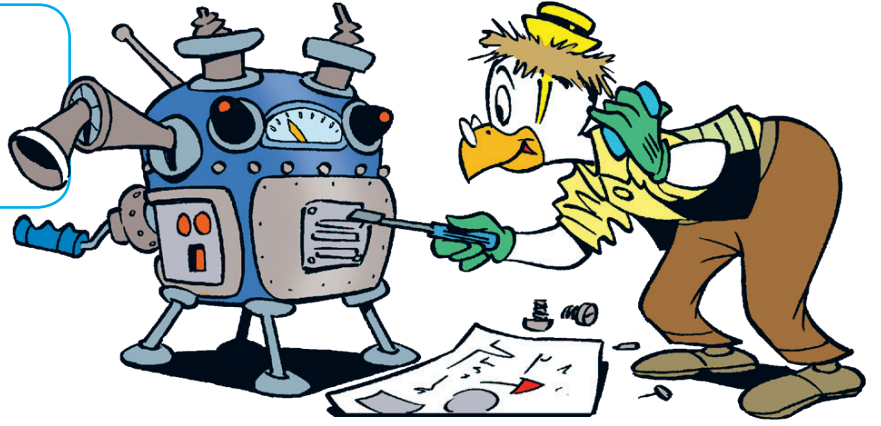
2.

3.

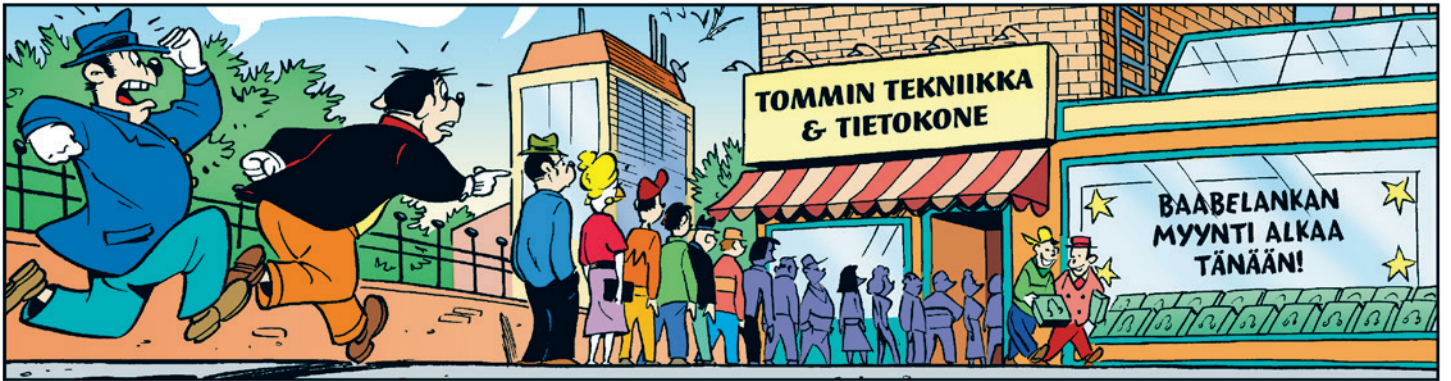

2

Tulkin toimintaa

Jakautukaa neljän hengen ryhmiin. Jokainen ryhmä esittää yhden tilanteen alla olevasta numeroidusta listasta. Tilanteessa on kaksi henkilöä, jotka kumpikin puhuvat vain omaa kieltään (esimerkiksi siansaksa). Kummallakin henkilöllä on oma tulkki, joka kääntää puheen suomeksi. Esittäkää tilanteenne koko luokalle niin, että jokainen käyttää vain roolinsa mukaista kieltä. Tulkkien tehtävänä on siis kääntää, mitä hahmot sanovat, ja hahmot ymmärtävät vain sen, mitä oma tulkki heille sanoo. Miten tilanteet päättyvät, sovintoon vai sekamelskaan?

1. Aku ja Brutopian päämargariinitehtaan pomo keskustelevat siitä, onko Akun työteho parhaimmillaan.
2. Roope haluaa ostaa kalapuikkotehtaan norjalaiselta, joka ei haluaisi myydä sitä.
3. Yksi ankanpojista on ajautunut väittelyyn japanilaisen sudenpennun kanssa siitä, kumman järjestö on parempi.
4. Iines esittelee Ankkalinnaa Naisyhdistyksen vieraaksi saapuneelle, kaikkeen tyytymättömälle rouvalle Ranskasta.

5. Mummo Ankan maatilalle on saapunut brasilialainen reppureissaaja, joka haluaa yöpyä ladossa.
6. Hannu Hanhi haluaisi lunastaa voittonsa kiinalaisten jättiarpajaisten johtajalta.
7. Pelle tapaa intialaisen kollegansa, joka haluaisi ostaa Pikku apulaisen.

Lue tarina *Ukkosenjumalan ase*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/e303c1db7a40d634f5173da5b66d065a?ref=-search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&utm_term=0
ja tee tehtävä 3.

3

**Kurkista
muinaiskulttuuriin**

a) Sarjassa Pikku apulainen lukee Tor-jumalasta kertovaa kirjaa. Tarinassa ei kerrota kuitenkaan, kuka Tor on. Selvitä parin kanssa tai pienessä ryhmässä vastaukset seuraaviin kysymyksiin. Voitte käyttää apunanne kirjoja tai internetiä.

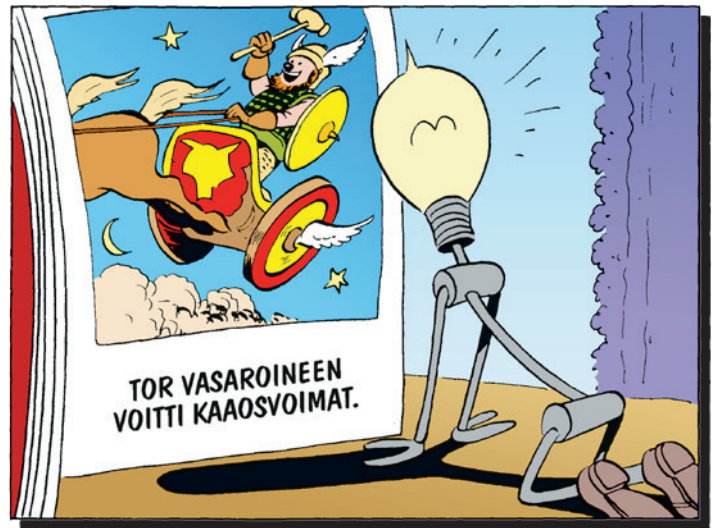
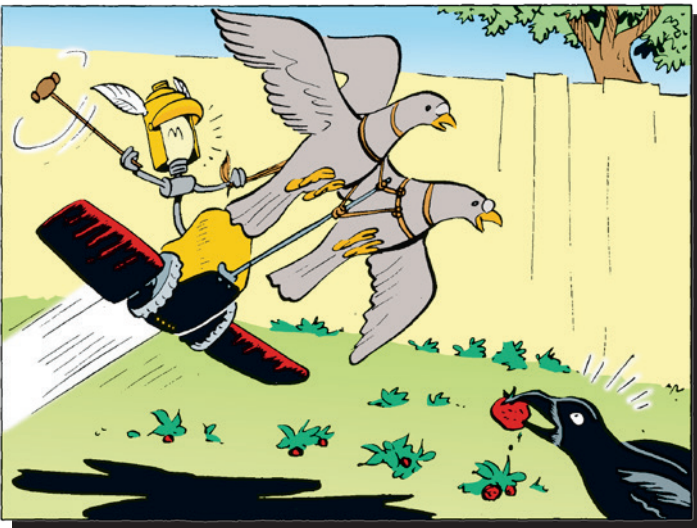
1. Missä päin maailmaa Tor-jumalaan uskottiin?

2. Mikä jumala Tor oli?

3. Mikä hänen tehtävänsä oli?

b) Miksi tarinan nimi on Ukkosenjumalan ase?

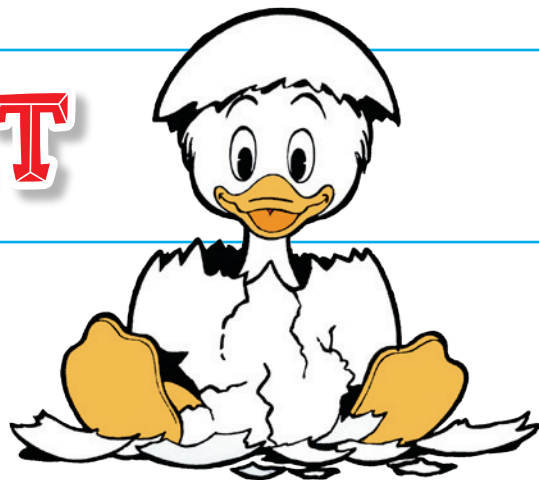
c) Millä tavoin Pikku apulainen matkii Toria? Ympyröi kuvista yhtäläisyydet. Kirjoita sen jälkeen viivoille kaksi seikkaa, joissa Pikku apulaisen versio eroaa alkuperäisestä eli Torin toiminnasta.

1.

2.

VASTAUKSET

Untuvikot (TASO I)

Tehtävä 1a:

- 3) Monta pikkukuusta yhden ison joulukuusen sijaan
- 4) Kirsikkapuu
- 1) Eri laitteilla koristeltu kuusi
- 2) Säpäleiksi pilkottu joulupuu

Tehtävä 2a:

Joulu on joulukuussa. Silloin annetaan lahjoja muille.
Juhannus on kesäkuussa. Silloin poltetaan kokko.
Laskiainen on helmikuussa. Silloin lasketaan pulkalla mäkeä.
Vappu on toukokuussa. Silloin herkutellaan munkeilla ja simalla.
Uusivuosi on joulukuussa. Silloin ammutaan raketteja taivaalle.

Tehtävä 3a:

- 1 – Ranska
- 2 – Thaimaa
- 3 – Kiina
- 4 – Suomi
- 5 – Japani

NUORISO (TASO II)

Tehtävä 1a:

- 1) Virsu on tuohesta tehty kenkä.
- 2) Viehe on siiman päähän sidottu koukullinen kalanhoukutin.

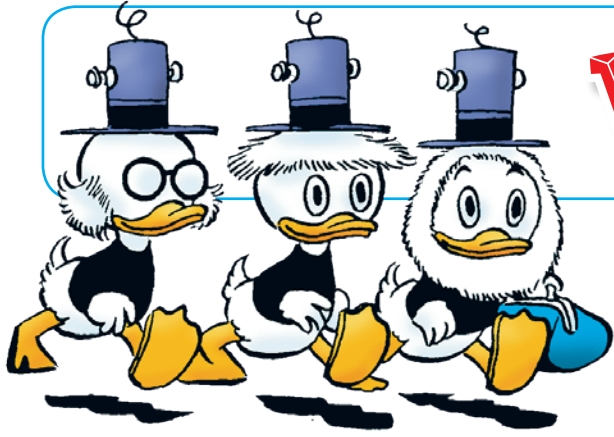
Tehtävä 1b:

- lihapulla – Ruotsi
borssikeitto – Venäjä
kalakukko – Suomi
patonki – Ranska
pasta – Italia
kalkkuna – Yhdysvallat

Tehtävä 2a:

	S	Ä	K	K	I	P	I	L	L	I	
		K	I	L	T	T	I				
S	K	O	T	L	A	N	T	I			
	Y	L	Ä	M	A	A					
	T	U	K	I	N	H	E	I	T	T	O
	H	A	G	G	I	S					

VASTAUKSET

Harmaahapset (TASO III)

Tehtävä 1a:

muinaissuomi, kreikka, italia, portugali, brutopia, espanja

Tehtävä 1c, esimerkiksi:

1. Väärinymmärrykset on helppoa korjata, jos molemmat ymmärtävät samaa kieltä.
2. On helpompaa tutustua vieraaseen ihmiseen, jos puhuu samaa kieltä.
3. Vieraaseen maahan on helpompi matkustaa ja siellä on helppoa tulla toimeen.

Tehtävä 3a:

1. Skandinaviassa
2. Ukkosen jumala
3. Tor suojelee maanviljelijöitä tarujen jättiläisiltä.

Tehtävä 3b, esimerkiksi:

Pikku apulainen lukee kirjaa Torista, ukkosen jumalasta, ja nappaa siitä idean, miten häätää korpit mansikkamaalta.

Tehtävä 3c, esimerkiksi:

1. Tor kantoi mukanaan Mjöltnir-vasaraa. Pikku apulaisella on mukanaan pieni krokettimaila.
2. Torin vaunuja veti parivaljakko. Pikku apulaisen vaunuja vetää kaksi kesykyyhkyä.

